

حجبت

حجبت داشتن یعنی صحت **استناد** و **احتجاج** به یک **دلیل**.

فهرست مندرجات

۱ - تعریف

۱.۱ - نکته

۲ - عناوین مرتبط

۳ - پانویس

۴ - منبع

تعریف

حجبت، به معنای صحت استناد به ادله معتبر شرعی (**قطع**، **اماره** و **اصل عملی**) و درستی عمل بر طبق آنها است. در **عرف** هر چیزی که قابلیت داشته باشد به وسیله آن بر دیگران **احتجاج** شود، دارای حجبت است، چه مولا با آن، بر بنده خود احتجاج کند و چه به عکس. لازم است حجبت یک **دلیل**، **منجزیت** و **معزیت** آن است؛ یعنی در جایی که دلیل، به واقع اصابت کند، تکلیف بر مکلف **منجز** شده و مخالفت با آن، مستوجب عقوبت است؛ اما در جایی که حجبت، به واقع اصابت نکند، تمسک به حجبت برای **مکلف**، **عذر** محسوب شده و او را از **عقوبت** می‌رهاند.

نکته

مشهور اصولیون، **حجبت قطع** را **ذاتی** آن دانسته، اما حجبت سایر امارات معتبر را **تعینی** می‌دانند؛ یعنی **شارع** از روی **تعبد**، **حکم** به **حجبت** بودن آنها داده است، زیرا آنها تمام واقع را نشان نمی‌دهند؛ به خلاف **قطع** که از واقع، **کشف تام** می‌کند.

[۱] شرح اصول فقه، محمدی، علی، ج ۳، ص (۱۷-۱۸).

[۲] شرح رسائل، محمدی، علی، ج ۱، ص ۱۳.

[۳] **المحصول فی علم الاصول**، سبحانی تیری، جعفر، ج ۳، ص ۲۱.

[۴] انوار الاصول، مکارم شیرازی، ناصر، ج ۲، ص ۲۳.

[۵] اصطلاحات الاصول، مشکینی، علی، ص ۱۱۴.

[۶] الاصول، نائینی، محمد حسین، ج ۱، ص ۲، ص ۶.

[۷] اصول الفقه، مظفر، محمد رضا، ج ۲، ص ۱۸.

[۸] **دروس فی علم الاصول**، صدر، محمد باقر، ج ۱، ص ۱۷۳.

[۹] اصطلاحات اصول، ولایی، عیسی، فرهنگ تشریحی ص ۱۷۵.

عناوین مرتبط

قطع

پانویس

۱. ↑ شرح اصول فقه، محمدی، علی، ج ۳، ص (۱۷-۱۸).

۲. [شرح رسايل، محمدی، علی، ج ۱، ص ۱۳، کنجانی نیریزی، جعفر، ج ۳، ص ۲۱.](#)
۴. [انوار الاصول، مکارم شیرازی، ناصر، ج ۲، ص ۲۳.](#)
۵. [اصطلاحات الاصول، مشکینی، علی، ص ۱۱۴.](#)
۶. [الاصول، نائینی، محمد حسین، ج ۱، ۲، ص ۶.](#)
۷. [اصول الفقه، مظفر، محمد رضا، ج ۲، ص ۱۸.](#)
۸. [دروس فی علم الاصول، صدر، محمد باقر، ج ۱، ص ۱۷۳.](#)
۹. [اصطلاحات اصول، ولایی، عیسی، فرهنگ تشریحی ص ۱۷۵.](#)

منبع

[فرهنگ‌نامه اصول فقه، تدوین توسط مرکز اطلاعات و مدارک اسلامی، ص ۳۹۱، برگرفته از مقاله «حجیت».](#)

رده‌های این صفحه: [اصطلاحات اصولی](#) | [اصول فقه](#) | [مباحث حجت](#)